

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1940 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 oktober 1939 (nr 734) med särskilda bestämmelser angående gäldande av ersättning enligt fartygsuttagningslagen m. fl. lagar.

Genom en den 23 februari 1940 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 86, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 20 oktober 1939 (nr 734) med särskilda bestämmelser angående gäldande av ersättning enligt fartygsuttagningslagen m. fl. lagar.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 oktober 1939 med särskilda bestämmelser angående gäldande av ersättning enligt fartygsuttagningslagen m. fl. lagar, vilken gäller till och med den 31 mars 1940, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1941.

Genom lagen den 20 oktober 1939 (nr 734) med särskilda bestämmelser angående gäldande av ersättning enligt fartygsuttagningslagen m. fl. lagar har Konungen erhållit befogenhet att för vissa fall förordna om uppskov under högst sex månader med betalning i kontanter av ersättningsbelopp, som det åligger kronan att utgiva. Lagen gäller till och med den 31 mars 1940. Den ingår som ett led i den penningpolitiska beredskapslagstiftningen och har motiverats med önskemålet att förhindra en sådan plötslig ansvällning av köpkraften, som kan befaras få ogynnsamma återverkningar på prisutvecklingen.

Förordnande, som avses i lagen, har av Kungl. Maj:t meddelats genom kungörelse den 30 december 1939 (nr 954). Kungörelsen äger tillämpning å ersättningsbelopp, överstigande 1,000 kronor, som kronan har att gälda för vissa slag av förnödenheter, vilka tagas i anspråk jämlikt fartygsuttagningslagen, häst- och fordonsanskaffningslagen eller rekvisitionslagen. De förnödenheter, som åsyftas, äro fartyg, båtar och andra farkoster med erforderlig utrustning och bemanning, hästar och hästfordon ävensom motorfordon och motorredskap med tillhörande släpvagnar och redskap. Ersättningsbelopp, som nu nämnts, skall insättas å särskilt konto i postgiroörelsen för den ersättningsberättigades räkning att innestå intill dess sex månader förflutit efter insättningen. Från insättning må dock, om den ersättningsberättigade det begär, undantagas högst 1,000 kronor. Å insatta medel skall gottgöras ränta enligt grunder, som bestämmas av riksbanken. För närvarande är räntesatsen fastställd till 2 $\frac{1}{2}$ procent, motsvarande vad de fyra största till Svenska bankföreningen anslutna affärsbankerna gottgöra för medel, innestående å depositionsräkning. Kungörelsen gäller liksom lagen till utgången av mars 1940.

I skrivelse den 15 februari 1940 hava *fullmäktige i riksbanken*, då förhållandena vore sådana, att berörda fullmaktslag samt den med stöd av densamma utfärdade kungörelsen borde erhålla fortsatt giltighet, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder i sådant syfte. Förlängningen av lagens giltighetstid syntes lämpligen böra begränsas till ett år.

I samband härmed hava fullmäktige framhållit önskvärdheten av att myndigheterna vid behov av dyrbara förnödenheter med lång livslängd, exempelvis större fartyg, söka uppnå en sådan överenskommelse med ägaren, att ersättningen för förnödenheterna må utgå i form av under begränsad tid erlagd hyra och att återköpsskyldighet för ägaren föreskrives. För att säkerställa att dylik skyldighet iakttages bör enligt fullmäktiges mening övervägas, huruvida icke en spärrning av viss del av hyresbeloppet för längre tid än sex månader kunde åstadkommas.

I propositionen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Wigforss*, följande:

»Under rådande förhållanden föreligger alltjämt behov av sådant bemyndigande, som innefattas i ifrågavarande fullmaktslag, och jag tillstyrker därför, att lagen erhåller fortsatt giltighet. För egen del förordar jag, att giltighetstiden utsträcker till och med den 30 juni 1941.

Den av bankofullmäktige väckta frågan om ändrade former för ianspråktagande av vissa slag av förnödenheter synes få upptagas till övervägande i annat sammanhang. Jag är icke heller beredd att nu förorda någon förlängning av den tid, varunder ersättningsbeloppen må hållas spärrade.»

Lagrådet har lämnat lagförslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det framlagda lagförslaget och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 86, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 mars 1940.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Gärde, Karl Emil Johanson, Wagnsson, Karl Karlsson, Karl Johan Olsson, Caap* och *Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Hedlund* i Östersund och *Lindmark*, fru *Östlund* samt herrar *Ryberg, Olsson* i Mellerud, *Björling* och *Gezelius*.
